

Секція 4. ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК 378.1

ФОРМУВАННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ: СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ТА ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

*Гетьман О.О., к.е.н., доцент,
getman.olga.actinon@gmail.com*

*Сільченко К.О., здобувач вищої освіти,
kirilsilchenko@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Відомо, що дуальна форма здобуття професійної освіти – це спосіб навчання, за яким теоретичний матеріал опановується в навчальному закладі, а практичне навчання проходить на виробництві. Такий підхід значною мірою відрізняється від «набуття практичних навичок», так як в його основі не тільки закріплення теоретичних основ на практиці, а й безпосереднє навчання на виробництві[1].

Здобувачі вищої освіти після закінчення університетів, що навчалися за дуальною формою, як правило, вміють працювати з техносистемою організацій, розуміють операційні процеси та мають досвід взаємодії з керівниками та провідними фахівцями організацій.

Відомо також, що індивідуалізація — це процес перехід індивіда до самовизначення. Питання якраз полягає у площині поєднання прагнення здобувачів вищої освіти, особливо спеціальності «Менеджмент», до самовизначення як фахівців ще в процесі навчання та забезпечення з боку університетів саме такої можливості.

Слід також врахувати сам факт відсутності бажання (в переважній кількості випадків) з боку фахівців сторонніх підприємств здійснювати навчання з питань утворення нових конфігурацій структур підприємств або введення в існуючу структуру нових підрозділів, в яких під керівництвом або активної участі колишніх учнів будуть створюватися інноваційні розробки, наприклад, у разі застосування підричних чи проривних технологій, зокрема управлінських.

Виникає ще одне питання, як саме це протиріччя вирішують за кордоном?

В якості прикладу пропоную розглянути організацію дуальної освіти шляхом створення платформ «спін-офф» та «спін-аут» в Університеті Економіки в місті Бидгощ (Польща).

Університет Економіки в Бидгощі є одним з найбільших приватних закладів вищої освіти Польщі, так як нараховує більш ніж 7000 студентів. Навчання здійснюється за 80-тю спеціальностями, крім цього, університет пропонує отримання післядипломної освіти більш ніж на 100-ма напрямками [2]. Але, крім вказаного вище, університет проводить активну роботу щодо формування спін-компаній з метою якісного навчання та подальшого працевлаштування учнів, при цьому отримує щороку прибуток від їхньої діяльності.

В загалі, термін «спін» означає відокремлення структури від «материнської» компанії. Спін-компанії можуть утворюватися на основі академічних структур, наприклад університетів, які прагнуть як комерціалізувати отримані наукові результати, так й диверсифікувати власну діяльність (за умови наявності приватних інвестицій).

Запропонована концепція розвитку вказаного закладу надала можливість студентам університету брати безпрецедентно активну участь в побудові та подальшому функціонуванні спін-організацій, а саме:

— будувати спін-офф компанії при підтримці університету та приватного бізнесу, зокрема безкоштовного бухгалтерського, економічного та юридичного супроводу, безкоштовній або низькій (враховуючи лише собівартість) платі за приміщення, що використовуються у виробничій та комерційній діяльності, при цьому, спін-офф фірми залишаються переважно у власності університету;

— будувати або перетворювати інші, зокрема спін-офф компанії у спін-аут підприємства, які розглядаються університетом як партнери за бізнес-напрямом, при цьому, спін-аут фірми залишаються лише певною часткою у власності університету (володіння відносно невеликою часткою статутного капіталу).

Університет не обмежує вибір студентів щодо напрямів промислової та комерційної діяльності (в межах чинного законодавства країни) у разі надання ними економічно-обґрунтованого плану діяльності організації, всебічно підтримує та залучає приватних партнерів до співпраці.

Треба акцентувати увагу, що в Україні на теперішній час є чинними такі нормативно-правові акти:

- Закон України «Про державно-приватне партнерство» [3],
- Закон України «Про освіту» [4],
- Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні» [5],
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними» від 16 лютого 2011 р. № 232 [6], інші.

Здійснивши аналіз вказаних нормативно-правових актів слід відзначити, що, нажаль, чинне законодавство України на теперішній час обмежує можливість державним університетам створювати такі спін-структури.

Тому, пропоную розглянути можливість розроблення та запропонування внесення змін до чинного законодавства в частині спрощення процедур прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства, визначення приватного партнера, надання закладам вищої освіти державної форми власності права засновувати за умови співпраці з приватним партнером (-ми) товариства з обмеженою відповідальністю, а у разі потреби здійснювати діяльність за принципом немайнової поруки — товариства з додатковою відповідальністю, що утворить можливість для появи та розвитку спін-офф та спін-аут підприємств.

Зазначене дозволить вирішити такі питання:

- забезпечення навчання за дуальною формою освіти безпосередньо в університеті як закладі вищої освіти та підприємстві, що надає можливість отримання практичного навчання;
- самовизначення здобувачів вищої освіти як фахівців ще в процесі навчання;
- надання можливості університету комерціалізувати отримані наукові результати та диверсифікувати власну діяльність.

Література:

1. Дуальна освіта. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/reforma-profesijnoyi-osviti/derzhavno-privatne-partnerstvo-ta-dualna-osvita/dualna-osvita> (дата звернення: 11.03.2023).
2. Університет Економіки (Вища Школа Економіки). *MojaEdukacja*. URL:

<https://mojaedukacja.com/universytety/wnz/wyzsza-szkola-gospodarki> (дата звернення: 11.03.2023).

3. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 р. № 2404-VI : станом на 19.11.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 11.03.2023).

4. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII : станом на 01.01.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 11.03.2023).

5. Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні : Закон України від 24.11.2015 р. № 817-VIII : станом на 01.02.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-19#Text> (дата звернення: 11.03.2023).

6. Про затвердження Методики виявлення ризиків здійснення державно-приватного партнерства, їх оцінки та визначення форми управління ними : Постанова Каб. Міністрів України від 16.02.2011 р. № 232 : станом на 30.09.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2011-п#Text> (дата звернення: 11.03.2023).

УДК 378:046

ЗМІЦНЕННЯ ПОЗИЦІЙ ТА ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

*Кирчата І.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет*

Традиційно сучасна освіта у вищому навчальному закладі передбачає аудиторні заняття, кількість годин яких, на жаль, зменшується з кожним роком, а тому самостійна робота студентів стає важливим елементом підготовки.

У таких умовах головною метою системи освіти стає підвищення мотивації до навчання, виховання ініціативи, прагнення до саморозвитку та самоактуалізації, розширення кругозору, відстеження тенденцій в інших галузях та використання передових теорій та практик.

На даному етапі, коли інформаційні технології увійшли до нашої повсякденної практики, доцільно поєднувати і аудиторні заняття, і самостійну роботу в різних системах дистанційного навчання, а у тих, хто навчається, повинна бути можливість формувати індивідуальні траєкторії та індивідуальні навчальні плани.

Сьогодні очевидно, що культура самовизначення як здатність і